

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
СХІДНОЄВРОПЕЙСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ЛЕСІ УКРАЇНКИ

ФАЙДЕВИЧ ВОЛОДИМИР ВОЛОДИМИРОВИЧ

УДК 378.016:796 (043.3)

**МЕТОДИКА МОДУЛЬНОГО НАВЧАННЯ СТУДЕНТІВ ВИЩИХ
НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ У ПРОЦЕСІ ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ**

13.00.02 – теорія та методика навчання
(фізична культура, основи здоров'я)

АВТОРЕФЕРАТ
дисертації на здобуття наукового ступеня
кандидата педагогічних наук

Луцьк – 2016

Дисертацією є рукопис.

Роботу виконано у Східноєвропейському національному університеті імені Лесі Українки Міністерства освіти і науки України.

Науковий керівник – кандидат наук з фізичного виховання і спорту, доцент
Козіброцький Сергій Петрович,
Східноєвропейський національний університет
імені Лесі Українки, доцент кафедри теорії фізичного
виховання, фітнесу та рекреації.

Офіційні опоненти: доктор педагогічних наук, професор
Завидівська Наталія Назарівна,
Львівський державний університет фізичної культури,
професор кафедри теорії і методики фізичного
виховання;

кандидат наук з фізичного виховання і спорту, доцент
Романова Вікторія Іванівна,
Міжнародний економіко-гуманітарний університет
імені академіка Степана Дем'янчука,
завідувач кафедри теорії і методики фізичного
виховання та адаптивної фізичної культури.

Захист відбудеться 12 лютого 2016 року о 12⁰⁰ годині на засіданні спеціалізованої вченої ради К 32.051.04 у Східноєвропейському національному університеті імені Лесі Українки за адресою: вул. Винниченка, 30, м. Луцьк, 43021.

З дисертацією можна ознайомитися в бібліотеці Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки (вул. Винниченка, 30 а, м. Луцьк, 43021).

Автореферат розіслано 11 січня 2016 року.

Учений секретар
спеціалізованої вченої ради

В. В. Захожий

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Актуальність дослідження. Сучасний етап державотворення в Україні вимагає реформування всіх аспектів життєдіяльності людини, зміни її світогляду, свідомості, ставлення до явищ суспільного життя. У період демократичних перетворень й оновлення нашого суспільства незмірно зростає роль і практичне значення фізичної культури у вихованні здорового, енергійного, ініціативного молодого покоління, готового до творчої праці та захисту Вітчизни. Останніми роками чітко визначені конкретні шляхи впровадження масової фізичної культури в повсякденне життя.

Особливість нинішньої ситуації зумовлена ще й тим, що сучасне покоління живе в епоху, яка, характеризуючись вагомими досягненнями й усілякими достоїнствами, об'єктивно знижує рухову активність людей. Доведено, що найбільш ефективним чинником подолання подібних негативних наслідків науково-технічної революції, кращим засобом зміцнення здоров'я, підготовки до праці й захисту держави можуть бути лише систематичні заняття фізичними вправами. Як і в інших сферах життєдіяльності, основи фізичної культури людини в найширшому її розумінні закладаються в молоді роки. Практичним фахівцям добре відомо, що серйозні недоліки та прогалини у фізичному розвитку, в здоров'ї молодого покоління важко компенсувати.

Окрім цього, як свідчать численні наукові студії (О. Д. Дубогай, Н. Н. Завидівська, Т. Ю. Круцевич, О. О. Малімон, С. Ю. Ніколаєв, С. А. Савчук), в останні роки простежується стійке погіршення стану здоров'я населення й, зокрема, студентської молоді. На цьому фоні в суспільстві різко знизився інтерес до занять фізичними вправами й одночасно продовжує зростати рівень захворювань опорно-рухового апарату, серцево-судинної системи молоді. Відтак система фізичного виховання молоді, вступивши в протиріччя з реальними потребами оновленого суспільства, породила кризові явища.

Водночас в Україні, незважаючи на важливість проблеми зміцнення здоров'я студентської молоді, підвищення її працездатності, розширення стійкості організму до несприятливих умов, все ще проблемними залишаються стратегічні питання рівня фізкультурної освіти та фізичної підготовленості студентської молоді (Е. С. Вільчковський, Н. Н. Завидівська, А. В. Цьось, М. Д. Зубалій, В. І. Романова, С. М. Канішевський, О. С. Куц, М. О. Третьяков, Б. М. Шиян).

Зважаючи на обов'язковість занять фізичною культурою в усіх вищих навчальних закладах (Закон України «Про фізичну культуру і спорт») та неабиякі проблеми щодо збереження здоров'я молоді в загальноукраїнському

масштабі (Г. Л. Апанасенко, М. М. Амосов, О. Д. Дубогай, Л. Я. Іващенко, Т. Ю. Круцевич, О. С. Куц), одна з ключових проблем – зміна пояснювально-ілюстративного та репродуктивного видів навчання на інтенсивні методики. Серед них центральне місце займає модульна система навчання.

Аналіз літературних джерел, нормативно-правових документів та вивчення практичного досвіду фізичної культури у вищих навчальних закладах дало змогу виявити суперечності, які посилюють актуальність робити, як-от:

- між сучасними вимогами держави та суспільства до організації фізичного виховання у вищих навчальних закладах та практикою фізичного виховання в них;
- між потребою реалізації індивідуального, особистісно орієнтованого підходів у процесі фізичного виховання студентів та наявністю інтенсивних методик навчання фізичної культури;
- між потребою реалізації у навчальному процесі з фізичного виховання студентів вищих навчальних закладів методики модульного навчання та недостатнім її науково-методичним обґрунтуванням;
- між вимогами до рівня фізичної, теоретичної підготовленості студентів та реальним станом загальної фізичної підготовленості й рівнем знань.

Актуальність дослідження, недостатнє теоретичне і практичне вивчення, зазначені суперечності зумовили вибір теми дисертації «Методика модульного навчання студентів вищих навчальних закладів у процесі фізичного виховання».

Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами. Дисертацію виконано згідно з тематичним планом науково-дослідної роботи Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки за темою «Соціально-педагогічні та медико-біологічні основи фізичної активності різних груп населення» (номер держреєстрації 0115U002344). Роль автора полягає в розробці методики модульного навчання студентів вищих навчальних закладів у процесі фізичного виховання.

Тема дисертації затверджена вченою радою Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки (протокол № 4 від 27.11.2014 р.) та узгоджена в Міжвідомчій раді з координації наукових досліджень з педагогічних та психологічних наук в Україні (протокол № 5 від 23.06.2015 р.).

Мета дослідження – теоретично обґрунтувати й експериментально перевірити ефективність методики модульного навчання, розробленої на основі конструювання процесу фізичного виховання студентів вищих навчальних закладів.

Завдання дисертаційної роботи:

1. Проаналізувати стан досліджуваної проблеми в психолого-педагогічній літературі.
2. Визначити стан інтересу, знань та фізичної підготовленості студентів вищих навчальних закладів як передумови успішного модульного навчання фізичної культури.

3. Розробити й обґрунтувати методику модульного навчання студентів вищих навчальних закладів на основі конструювання процесу фізичного виховання.

4. Експериментально перевірити ефективність методики модульного навчання студентів вищих навчальних закладів у процесі фізичного виховання.

Об'єкт дослідження – фізичне виховання студентів вищих навчальних закладів.

Предмет дослідження – засоби, методи, форми модульного навчання студентів вищих навчальних закладів у процесі фізичного виховання.

Поставлені завдання зумовили вибір **методів дослідження**:

– *теоретичні* – вивчення й аналіз літературних джерел з проблеми дослідження, нормативних і програмних документів, систематизація та узагальнення теоретичних й експериментальних даних дали змогу визначити сутність і структуру модульного навчання студентів вищих навчальних закладів у процесі фізичного виховання;

– *емпіричні* – методи педагогічної діагностики, що передбачали спостереження, тестування, анкетування, констатувальний і формувальний етапи педагогічного експерименту, дозволили виявити стан фізичної підготовленості, обґрунтувати й експериментально перевірити методику модульного навчання студентів вищих навчальних закладів у процесі фізичного виховання;

– *статистичні* – сприяли якісному аналізу та порівнянню експериментальних даних.

Дослідження проводили протягом чотирьох **етапів**:

– *аналітико-констатувальний етап* (2010–2011 рр.): вивчено й теоретично осмислено суть досліджуваної проблеми, з'ясовано об'єкт, предмет дослідження, визначено мету, завдання дослідження, розроблено план його виконання;

– *пошуковий етап* (2012–2013 рр.): розроблено методику модульного навчання студентів вищих навчальних закладів у процесі фізичного виховання та проведено констатувальний експеримент, під час якого вивчено стан інтересу, знань та фізичної підготовленості студентів;

– *формувальний етап* (2013–2014 рр.) передбачав проведення педагогічного експерименту, мета якого полягала в перевірці ефективності методики модульного навчання студентів вищих навчальних закладів у процесі фізичного виховання;

– *узагальнювальний етап* (2015 р.): здійснено аналіз й узагальнення одержаних результатів, літературне оформлення дисертації та впровадження результатів дослідження в навчальний процес вищих навчальних закладів.

Експериментальна база дослідження. Дослідницько-експериментальну роботу здійснювали на базі Луцького національного технічного університету. До експерименту було залучено 207 студентів експериментальної і контрольної груп.

Наукова новизна одержаних результатів:

– *уперше* розроблено й обґрунтовано методику модульного навчання студентів вищих навчальних закладів у процесі фізичного виховання на основі конструювання навчального процесу, яка передбачає мету, завдання, принципи, засоби, методи, форми навчання, результати навчальної діяльності, педагогічний контроль, корекцію навчального процесу та охоплює аналіз, діагностику, визначення прогнозу і розробку проекту діяльності;

– *доповнено* відомості про стан інтересу, знань, фізичної підготовленості студентів вищих навчальних закладів;

– *подальшого розвитку* набули положення щодо форм та засобів навчання студентів вищих навчальних закладів у процесі фізичного виховання.

Практичне значення результатів дослідження полягає в реалізації методики модульного навчання студентів вищих навчальних закладів у процесі фізичного виховання. Отримані дані додано до навчального процесу вищих навчальних закладів. Використання результатів роботи дало змогу підвищити ефективність навчання фізичної культури студентів.

Розроблена методика впроваджена у практику фізичного виховання студентів Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки (№ 03-29/02/1783 від 02.06.2015 р.), Рівненського державного гуманітарного університету (довідка про впровадження № 40 від 20.03.2015 р.), Відкритого міжнародного університету розвитку людини «Україна», Луцького інституту розвитку людини (№ 75 від 20.04.2015 р.), Луцького національного технічного університету (№ 542а-04-34 від 22.04.2015 р.).

Матеріали дисертації можна використати у процесі підготовки фахівців із фізичної культури і спорту під час викладання навчальних дисциплін «Педагогіка», «Теорія і методика фізичного виховання», «Організація і методика спортивно-масової і туристичної роботи», для укладання програми з фізичного виховання для студентів вищих навчальних закладів, для написання навчальних посібників з теорії і методики фізичного виховання студентської молоді, для розробки спецкурсів та спецсемінарів для студентів спеціалізованих вищих навчальних закладів України, для проведення методичних об'єднань.

Особистий внесок автора полягає в організації та проведенні досліджень; виборі методик; вивченні, аналізі й узагальненні змісту та структури модульного навчання студентів у процесі фізичного виховання; проведенні констатувального й формульовального експериментів, інтерпретації одержаних результатів та написанні дисертації. У працях, виконаних у співавторстві, особистий внесок автора полягає у джерелознавчому аналізі, теоретико-методичних узагальненнях, проведенні експерименту, обґрунтуванні експериментальних даних, підготовці матеріалів до друку.

Достовірність результатів дослідження й основних висновків дисертаційної роботи забезпечували теоретичне та методологічне обґрунтування основних положень, застосування комплексу взаємодоповнювальних методів дослідження, які відповідають його меті й завданням, репрезентативна вибірка учасників педагогічного експерименту і його результати, об'єктивність критеріїв оцінки кількісних та якісних показників експериментальних даних, підтвердження основних ідей унаслідок педагогічного експерименту.

Апробація результатів дослідження. Основні положення, результати дисертації виголошено й обговорено *на двох міжнародних науково-практичних конференціях*: «Фізичне виховання, спорт і культура здоров'я у сучасному суспільстві» (Луцьк, 2012, 2015); *чотирьох всеукраїнських науково-практичних конференціях*: «Сучасні проблеми фізичного виховання і спорту школярів та студентів України» (Суми, 2008), «Фізичне виховання, спорт та здоров'я у сучасному суспільстві» (Харків, 2014), «Оновлення змісту, форм та методів навчання і виховання в закладах освіти» (Рівне, 2013), «Вища освіта в Україні: проблеми та перспективи розвитку» (Луцьк, 2011); щорічних *наукових доповідях професорсько-викладацького складу Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки та Луцького національного технічного університету*.

Публікації. Основні результати дослідження опубліковано у 12 наукових працях, із яких сім – у наукових фахових виданнях України, дві – у закордонних періодичних виданнях.

Структура й обсяг дисертації. Робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел (205 позицій) та додатків. Загальний обсяг дисертації становить 203 сторінки. Робота містить 18 рисунків і 13 таблиць.

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ ДИСЕРТАЦІЇ

У **вступі** аргументовано актуальність дослідження, зазначено його зв'язок із науковими програмами, планами, темами; визначено мету, завдання, об'єкт, предмет дослідження; схарактеризовано методи дослідження та етапи науково-педагогічного пошуку; розкрито наукову новизну, теоретичне й практичне значення, обґрунтовано вірогідність отриманих результатів; наведено відомості про апробацію отриманих результатів.

У **першому розділі «Теоретичні основи модульного навчання студентів вищих навчальних закладів у процесі фізичного виховання»** проаналізовано

й узагальнено наукову літературу з означеної проблеми, висвітлено стан та проблеми організації фізичного виховання у вищих навчальних закладах.

Аналіз спеціальної літератури й узагальнення практичного досвіду свідчить, що важливе значення у процесі фізичного виховання, скерованого на вдосконалення фізичних і духовних якостей молодшої особи, формування свідомої потреби у зміцненні особистого здоров'я, належить якісному й ефективно організованому фізичному вихованню.

Визначено, що програмно-нормативні основи системи фізичного виховання повинні бути доступні кожному та конкретизуватися відповідно до особливостей контингенту (віку, статі, рівня підготовленості, стану здоров'я, інтересів та уподобань) та умов основної діяльності (навчання), а також забезпечувати можливість послідовного оволодіння життєво важливими рухами та виховання фізичних якостей. Водночас, аналіз чинної програми з фізичного виховання дозволив зробити висновок, що вона не повною мірою відповідає означеним вимогам.

Сьогодні ведеться активний пошук способів удосконалення процесу фізичного виховання у вищих навчальних закладах (О. Д. Дубогай, Н. Н. Завидівська, Т. Ю. Круцевич, А. В. Цьось). Вирішення завдань перебудови й подальшого розвитку системи фізичного виховання в Україні вимагає заміни старого, малоефективного, репродуктивного навчання і переходу до нових, більш ефективних методик навчання, які виводять тих, кого навчають, на творчий рівень самостійної діяльності.

Встановлено, що до таких методик належить модульне навчання, яке забезпечує умови для індивідуалізації та диференціації освітнього процесу. З'ясовано, що мета модульного навчання – це така зміна організаційних основ педагогічного процесу у вищій школі, яка забезпечує суттєву його демократизацію, створює умови для реальної зміни ролі й місця студента, перетворює його з об'єкта на суб'єкт процесу навчання, надає педагогічному процесу необхідної гнучкості для того, щоб реалізувати принцип індивідуалізації навчання. Реалізація модульного навчання відбувається на основі конструювання навчального процесу, яке охоплює аналіз, діагностику, визначення прогнозу і розробку проекту діяльності. Його специфіка полягає в тому, що конструюється та здійснюється такий педагогічний процес, який повинен гарантувати досягнення поставлених завдань. Основою орієнтації навчання на мету є оперативний зворотний зв'язок, що пронизує весь педагогічний процес (М. В. Левківський, В. Л. Ортинський, В. Г. Кремень, І. О. Смолюк, А. І. Кузьмінський).

Ґрунтуючись на результатах наукових досліджень (П. А. Юцявичене, А. М. Алексюк, М. О. Чошов), було визначено особливості модульного навчання: чітка структуризація змісту навчальної дисципліни на окремі змістові

модулі; обов'язкове опрацювання студентом кожного модуля; варіативність навчання; адаптація навчального процесу до індивідуальних можливостей і запитів студентів; гнучкість управління навчальним процесом.

Загалом, у науково-методичній літературі, незважаючи на значущість модульного навчання і актуальність його впровадження в навчально-виховний процес, помітно бракує відповідних досліджень.

Другий розділ «Передумови необхідності модульного навчання студентів вищих навчальних закладів у процесі фізичного виховання» присвячений висвітленню результатів констатувального експерименту.

Аналіз отриманих даних дослідження свідчить, що у більшості студентів інтерес до фізичної культури перебуває на середньому рівні. Зокрема, 41,6 % студентів мають середній рівень інтересу до занять фізичною культурою, 23,3 % – вище середнього рівня і 10,3 % – високий рівень. Водночас, у 9,4 % студентів цей інтерес відповідає низькому рівню та у 4,1 % – нижче середньому. Виявлено 6,7 % студентів, у яких інтерес до занять фізичною культурою відсутній, а 4,8 % студентів узагалі ставляться негативно до таких занять.

Невисокий рівень інтересу до занять фізичною культурою пояснюємо недостатнім матеріально-технічним забезпеченням, а також такою організацією фізичної культури у вищому навчальному закладі та використанням таких методик навчання, в яких обмежено враховуються інтереси й уподобання студентів.

Серед головних мотивів, які спонукають студентів до відвідування обов'язкових навчальних занять з фізичного виховання, – отримання заліку та небажання мати проблеми за пропуски занять. 21,3 % осіб відвідують обов'язкові заняття без бажання. Це призводить до зниження активності студентів на обов'язкових заняттях і несвідомого ставлення до виконання фізичних вправ, що знижує ефективність навчального процесу. Тільки у 10,1 % студентів сформована звичка до самостійних занять фізичними вправами. Лише незначна кількість студентів у позанавчальний час відвідує спортивні секції.

Обов'язкова умова ефективності методики модульного навчання у процесі фізичного виховання – рівень теоретичної підготовленості студентів, систематичне і послідовне формування в них знань із основ здорового способу життя, методики самостійних занять фізичною культурою, спортивного тренування, відновлення працездатності. Аналіз результатів тестування констатував, що рівень сформованості знань із основних тем відповідає середньому та низькому рівням. Відзначимо, що низький рівень знань студенти показали із таких тем: «Фізична культура і основи здорового способу життя», «Основи спортивного тренування та спортивні змагання (організація і проведення)», «Основи системи забезпечення працездатності та її відновлення засобами фізичної культури», «Організація і методика самостійних занять різними видами рухової активності».

Одержані дані дають змогу стверджувати, що рівень знань у більшості студентів не дозволяє їм ефективно організувати самостійні заняття фізичними вправами.

Установлено, що на початковому етапі навчання фізична підготовленість студентів вищого навчального закладу контрольної та експериментальної груп має переважно середній і низький рівні. Окрім того, між експериментальною та контрольною групами в рівні фізичної підготовленості не виявлено різких відмінностей, що дасть змогу порівняти результати в цих групах після закінчення педагогічного експерименту.

Рівень фізичної підготовленості визначали за результатами розвитку фізичних якостей відповідно до нормативних вимог, розроблених у вищому навчальному закладі. Порівняння даних рівня фізичної підготовленості експериментальної і контрольної груп показало, що практично з усіх нормативів – біг 100 м (КГ – $14,45 \pm 0,26$, ЕГ – $14,08 \pm 0,26$), біг 3000 м (КГ – $14,13 \pm 3,30$, ЕГ – $14,14 \pm 3,81$), нахил тулуба вперед із положення сидячи (КГ – $11,90 \pm 1,97$, ЕГ – $11,67 \pm 1,9$), піднімання в сід із положення сидячи (КГ – $43,54 \pm 1,93$, ЕГ – $45,7 \pm 1,03$), підтягування на перекладині (КГ – $9,44 \pm 1,64$, ЕГ – $10,18 \pm 1,48$), стрибок у довжину з місця (КГ – $215,8 \pm 2,02$, ЕГ – $216,1 \pm 2,42$), стрибок у довжину з розбігу (КГ – $419,1 \pm 3,19$, ЕГ – $418,1 \pm 2,08$), човниковий біг 4×9 м (КГ – $9,73 \pm 0,16$, ЕГ – $9,83 \pm 0,35$) – показники фізичної підготовленості студентів в обох групах переважно перебувають на низькому та середньому рівнях. Це свідчить про невисокий рівень фізичної підготовленості студентів.

Виключення становлять лише два нормативи – згинання і розгинання рук в упорі лежачи (КГ – $37,24 \pm 1,90$, ЕГ – $38,88 \pm 1,9$) та підйом переворотом на перекладині (КГ – $4,15 \pm 1,73$, ЕГ – $4,24 \pm 1,6$). З них студенти здебільшого показали високі показники фізичної підготовленості.

У третьому розділі «Реалізація методики модульного навчання студентів вищих навчальних закладів у процесі фізичного виховання» розкрито результати формульованого експерименту.

На основі аналізу літературних джерел, практики роботи вищих навчальних закладів ми розробили методику модульного навчання студентів вищих навчальних закладів у процесі фізичного виховання, що охоплює мету, завдання, принципи, педагогічні умови, методи, засоби, форми, результати педагогічної діяльності, педагогічний контроль та корекцію навчального процесу (рис. 1).

Основними положеннями, на яких побудована методика роботи за новою моделлю, є індивідуалізація засобів і методів навчання, підвищення обсягів та інтенсивності навчальних занять, акцентований розвиток рухових якостей і на їх основі – рухових умінь, навичок, інтересу до занять та, як наслідок, підвищення результативності педагогічного процесу.

Рис. 1. Методика модульного навчання студентів вищих навчальних закладів, розроблена на основі конструювання процесу фізичного виховання

Методика модульного навчання передбачає формування свідомого й активного ставлення студентів до фізичної культури, стійкого інтересу та мотивації в них до занять фізичними вправами.

На основі опрацьованих літературних джерел та вивчення практики роботи вищих навчальних закладів, спираючись на загальні положення дидактики, пропонуємо загальну схему конструювання модулів у методиці модульного навчання студентів, у якій представлені модулі навчання, мета, завдання, принципи, засоби, методи, форми, результати навчання та контроль навчальної діяльності (табл. 1).

Таблиця 1

Загальна схема конструювання модулів в експериментальній методиці

Мета – формування знань, підвищення фізичної підготовленості			
	Модуль 1 Базовий	Модуль 2 Початкової спеціалізації	Модуль 3 Поглибленої спеціалізації
	Змістові модулі	Змістові модулі	Змістові модулі
Завдання	Освітні, оздоровчі, виховні		
	Розвиток ЗФП*; навчання основ техніки рухових дій	Розвиток ЗФП, СФП**; закріплення та вдосконалення техніки рухових дій	Розвиток СФП, ЗФП; подальше вдосконалення техніки рухових дій
Принципи	Дидактичні	Дидактичні, спортивного тренування	
Засоби	Фізичні вправи, оздоровчі сили природи, гігієнічні чинники		
Методи	Слова, наочні, практичні	Слова, наочні, практичні, спортивного тренування, змагальні	
Форми	Навчальні, самостійні заняття, заняття у спортивних секціях		
Результат	Формування знань з основ здорового способу життя, організації самостійних занять, підвищення загальної фізичної підготовленості	Формування знань з організації та методики проведення занять, організації контролю, підвищення загальної та спеціальної фізичної підготовленості	Формування знань з основ спортивного тренування, підвищення спеціальної фізичної підготовленості
Контроль	Тестування загальної фізичної підготовленості, знань	Тестування загальної та спеціальної фізичної підготовленості, знань	Тестування спеціальної фізичної підготовленості, знань

* ЗФП – загальна фізична підготовка.

** СФП – спеціальна фізична підготовка.

Конструюючи зміст фізичного виховання ми дотримувались певних правил: зміст розподілили на модулі, які мають конкретну мету і завдання вивчення; модуль має охоплювати декілька тем, об'єднаних спільною логікою; у модулях мають об'єднуватися теоретичні та практичні питання, повинні бути виокремлені головні, базові й допоміжні питання, обов'язкові для вивчення чи рекомендовані для ознайомлення; модульний варіант програми має окреслювати перелік знань, умінь і навичок, необхідних для засвоєння в процесі аудиторних занять та самостійної роботи, визначати зміст і методи їх контролю та оцінювання; кожен модуль має змістовно пов'язуватися з попереднім та наступним.

Для перевірки ефективності розробленої методики модульного навчання студентів вищих навчальних закладів у процесі фізичного виховання був проведений педагогічний експеримент у Луцькому національному технічному університеті. У педагогічному експерименті взяли участь 207 студентів, із яких 102 особи склали контрольну групу, а 105 – експериментальну.

Результати дослідження засвідчують, що у студентів експериментальної групи, порівняно зі студентами контрольної групи, вірогідно кращі показники інтересу до фізичного виховання та відсутністю осіб із низьким та відсутнім інтересом (табл. 2).

Таблиця 2

Рівень інтересу до фізичного виховання студентів експериментальної та контрольної груп після педагогічного експерименту, %

Рівень інтересу	Експериментальна група (n = 105)	Контрольна група (n = 102)
Високий	40,3	22,7
Вище середнього	27,4	19,3
Середній	29,9	31,2
Нижче середнього	2,4	14,3
Низький	–	7,1
Інтерес відсутній	–	3,4
Ставлення негативне	–	2,0

Після проведення педагогічного експерименту студенти експериментальної групи продемонстрували кращі показники з означених тем (табл. 3).

Таблиця 3

Рівень знань із фізичного виховання студентів експериментальної та контрольної груп після педагогічного експерименту ($\bar{X} \pm S\bar{x}$)

Розділ знань	Група студентів		Вірогідність різниці, P
	експериментальна ($n = 105$)	контрольна ($n = 102$)	
Фізична культура і основи здорового способу життя	$4,43 \pm 0,04$	$3,35 \pm 0,05$	$< 0,05$
Гігієнічні та фізіологічні вимоги до занять фізичними вправами	$4,42 \pm 0,05$	$3,44 \pm 0,04$	$< 0,05$
Сучасні засоби занять оздоровчої спрямованості: традиційні та нетрадиційні	$4,51 \pm 0,07$	$3,59 \pm 0,06$	$< 0,05$
Основи спортивного тренування та спортивні змагання (організація і проведення)	$4,38 \pm 0,06$	$3,49 \pm 0,07$	$< 0,05$
Основи раціонального харчування при різних видах рухової активності	$4,41 \pm 0,07$	$3,38 \pm 0,06$	$< 0,05$
Основи системи забезпечення працездатності та її відновлення засобами фізичної культури	$4,39 \pm 0,06$	$3,37 \pm 0,05$	$< 0,05$
Організація і методика самостійних занять різними видами рухової активності	$4,46 \pm 0,05$	$3,40 \pm 0,04$	$< 0,05$
Професійно-прикладна фізична культура	$4,48 \pm 0,05$	$3,32 \pm 0,07$	$< 0,05$
Техніка безпеки на заняттях, страхування та самострахування	$4,54 \pm 0,04$	$3,41 \pm 0,06$	$< 0,05$
Перша медична допомога при травмах	$4,47 \pm 0,04$	$3,34 \pm 0,05$	$< 0,05$
Лікарський контроль та самоконтроль	$4,52 \pm 0,07$	$3,40 \pm 0,07$	$< 0,05$
Основи атлетизму	$4,56 \pm 0,05$	$3,35 \pm 0,06$	$< 0,05$
Основи методики тренування в обраному виді рухової активності	$4,50 \pm 0,06$	$3,31 \pm 0,05$	$< 0,05$
Організація і методика проведення занять з обраного виду рухової активності	$4,46 \pm 0,05$	$3,28 \pm 0,04$	$< 0,05$
Середній рівень сформованості знань	$4,47 \pm 0,05$	$3,39 \pm 0,06$	$< 0,05$

Аналіз результатів педагогічного експерименту засвідчив, що у студентів експериментальної групи достовірно ($P < 0,001$) покращились показники з усіх контрольних нормативів (табл. 4)

Таблиця 4

Фізична підготовленість студентів експериментальної та контрольної груп після педагогічного експерименту ($\bar{X} \pm S\bar{x}$)

Показник	Експериментальна група ($n = 105$)	Контрольна група ($n = 102$)	Вірогідність різниці, P
Біг 100 м, c	$13,23 \pm 0,21$	$13,94 \pm 0,25$	$< 0,001$
Біг 3000 м, $хв, c$	$12,93 \pm 2,13$	$13,87 \pm 2,89$	$< 0,001$
Згинання і розгинання рук в упорі лежачи, $разів$	$49,57 \pm 1,72$	$40,14 \pm 1,95$	$< 0,001$
Нахил тулуба вперед із положення сидячи, $см$	$15,24 \pm 1,67$	$12,60 \pm 1,94$	$< 0,001$
Підйом переворотом на перекладині, $разів$	$7,63 \pm 1,74$	$4,85 \pm 1,94$	$< 0,001$
Піднімання в сід із положення лежачи за 1 $хв, разів$	$51,35 \pm 1,53$	$45,94 \pm 1,97$	$< 0,001$
Підтягування на перекладині, $разів$	$15,91 \pm 1,56$	$11,78 \pm 1,71$	$< 0,001$
Стрибок у довжину з місця, $см$	$232,43 \pm 2,28$	$220,5 \pm 2,34$	$< 0,001$
Стрибок у довжину з розбігу, $см$	$441,46 \pm 2,54$	$423,9 \pm 3,14$	$< 0,001$
Човниковий біг 4×9 м, c	$9,12 \pm 0,12$	$9,54 \pm 0,14$	$< 0,001$

Отже, педагогічний експеримент показав високу ефективність запропонованої методики модульного навчання студентів у процесі фізичного виховання.

ВИСНОВКИ

1. Аналіз науково-методичної літератури та практики фізичної культури з проблеми модульного навчання студентів вищих навчальних закладів у процесі фізичного виховання свідчить про таке:

– модульне навчання все частіше стає предметом аналізу вчених, котрі досліджують організаційні, науково-педагогічні, програмно-нормативні основи, навчально-методичне забезпечення, перспективи розвитку системи фізичного виховання у вищих навчальних закладах;

– традиційні, але вже малоефективні форми й методи навчання, які застосовувались у різних педагогічних системах, не забезпечують ефективного розвитку особистості. Вони у більшості випадків виявлялися недостатніми для розв'язання питань активізації, індивідуалізації та диференціації процесу

навчання, підвищення самостійності тих, хто навчається, надання їм дієвих знань і розвитку умінь на основі цих знань.

- малодослідженими залишаються в українській науково-методичній літературі питання щодо реформування та розвитку системи фізичного виховання у вищих навчальних закладах;

- недостатньо розроблені досі питання методики модульного навчання студентів вищих навчальних закладів у процесі фізичного виховання.

2. Аналіз змісту чинної навчальної програми з фізичного виховання для студентів дозволив визначити, що навчальні програми з фізичного виховання не повною мірою відповідають вимогам сьогодення. Вони повинні мати оздоровчу спрямованість, враховувати інтереси й уподобання учасників навчально-виховного процесу, відповідати регіональним традиціям, матеріальним, кліматичними та природним умовам і максимально орієнтуватися на майбутню професію студентів.

3. Серед передумов реалізації на практиці модульного навчання студентів вищих навчальних закладів, які сприяють ефективному засвоєнню цінностей фізичної культури, виокремлюємо: інтерес до різних видів рухової активності; рівень фізичної підготовленості; формування знань на рівні, який би дозволяв студентам самостійно організовувати заняття фізичними вправами; поєднання різних форм фізичного виховання у процесі навчання; виховання позитивного ставлення студентів до занять фізичними вправами.

Результати дослідження засвідчують, що інтерес у студентів до фізичного виховання невисокий. 41,6 % студентів мають середній рівень інтересу до занять фізичною культурою, лише 10,3 % – високий рівень. Водночас, у 13,5 % студентів інтерес перебуває на низькому та нижче середнього рівня. У 6,7 % студентів інтерес до занять фізичною культурою відсутній, а в 4,8 % осіб узагалі сформувалося негативне ставлення. Невисокий рівень інтересу до занять фізичною культурою пояснюємо використанням таких методик навчання, які обмежено враховують інтереси й уподобання студентів.

Означено, що рівень знань у більшості студентів не дозволяє їм ефективно організувати самостійні заняття фізичними вправами. З'ясовано, що на початковому етапі навчання середньо групові показники фізичної підготовленості студентів мають переважно середній і низький рівні.

Установлено, що показники фізичної підготовленості студентів, які визначали згідно з вимогами чинної навчальної програми, відповідають здебільшого низькому та середньому рівням.

4. Науково обґрунтована методика модульного навчання студентів вищих навчальних закладів у процесі фізичного виховання передбачає взаємодоповнювальні та взаємопов'язані між собою мету, систему завдань, принципів (індивідуалізації і диференціації, модульності, динамічності, дієвості

й оперативності, усвідомленої перспективи, гнучкості, паритетності, свідомості й активності, наочності, доступності, систематичності, прогресування тренувальних впливів, циклічності, вікової адекватності тренувальних впливів), засобів навчання (фізичні вправи, ігри, гігієнічні чинники, оздоровчі сили природи), методів навчання (чітко регламентований, частково регламентований, ігровий, змагальний, методи слова, наочні методи), форм навчання (обов'язкові навчальні заняття, самостійні заняття), результатів навчальної діяльності (підвищення інтересу до занять фізичними вправами, покращення фізичної підготовленості й знань, формування рухових умінь та навичок, активізація самостійної роботи студентів), педагогічний контроль і корекцію навчального процесу. Методика модульного навчання ґрунтується на таких основних положеннях: індивідуалізація засобів і методів навчання, підвищення обсягів та інтенсивності навчальних занять, акцентований розвиток рухових якостей і на їх основі рухових умінь і навичок та інтересу до занять фізичною культурою. Вона розкриває простір для творчості викладача, зростає роль комплексного розв'язання завдань.

5. Важливий момент реалізації модульного навчання студентів у процесі фізичного виховання – конструювання навчального процесу. Конструюючи навчальний матеріал за модулями, потрібно орієнтуватися на студентів, групу студентів і кожного студента окремо, їхні потреби, інтереси та уподобання, готовність до роботи і здатність до саморозвитку. Процес конструювання має бути чітко спрямований на досягнення кінцевої мети й гарантоване досягнення кінцевих результатів. Основою орієнтації на кінцеву мету є оперативний зворотний зв'язок.

6. Результати проведеного педагогічного експерименту підтверджують ефективність розробленої методики модульного навчання студентів у процесі фізичного виховання, про що свідчить вірогідне поліпшення показників фізичної підготовленості ($P < 0,001$), підвищення інтересу студентів експериментальної групи до занять фізичними вправами до 40,5 % з високим рівнем та відсутність у цій групі студентів із низьким та відсутнім інтересом, покращення знань студентів з усіх запропонованих тем, збільшення кількості студентів (57,3 %), які самостійно виконують фізичні вправи.

Наше дослідження не висвітлює всіх аспектів зазначеної проблеми. Серед перспективних напрямів вбачаємо вивчення творчого підходу до конструювання змісту фізичного виховання в умовах модульного навчання.

СПИСОК ОПУБЛІКОВАНИХ ПРАЦЬ ЗА ТЕМОЮ ДИСЕРТАЦІЇ

а) в наукових фахових виданнях

1. Файдевич В. В. Технологія конструювання модульного навчання фізичної культури студентів вищих навчальних закладів / В. В. Файдевич // Збірник наукових праць Хмельницького інституту соціальних технологій

Відкритого міжнародного університету розвитку людини «Україна». – К. : Університет «Україна», 2015. – № 11. – С. 144–147.

2. Файдевич В. В. Формування знань студентів вищих навчальних закладів у процесі фізичного виховання / В. В. Файдевич // Молодіжний науковий вісник СНУ імені Лесі Українки. Фізичне виховання і спорт : журнал / уклад. : А. В. Цьось, А. І. Альошина. – Луцьк : СНУ ім. Лесі Українки, 2015. – № 19. – С. 49–54.

3. Файдевич В. В. Технологія конструювання навчального процесу фізичної культури / В. В. Файдевич, С. П. Козіброцький // Наукові записки Рівненського державного гуманітарного університету : зб. наук. пр. – Рівне : РДГУ, 2013. – Вип. 6 (49). – С. 152–154.

4. Файдевич В. В. Особливості та напрями укладання нормативних вимог із фізичного виховання для студентів ВНЗ України / В. В. Файдевич, С. П. Козіброцький // Фізичне виховання, спорт і культура здоров'я у сучасному суспільстві : зб. наук. пр. Волин. нац. ун-ту ім. Лесі Українки / уклад. : А. В. Цьось, С. П. Козіброцький. – Луцьк : Волин. нац. ун-т ім. Лесі Українки, 2012. – № 4 (20). – С. 55–58.

5. Файдевич В. В. Формування нормативних основ фізичного виховання студентів у довоєнний період / В. В. Файдевич // Фізичне виховання, спорт і культура здоров'я у сучасному суспільстві : зб. наук. пр. Волин. нац. ун-ту ім. Лесі Українки / уклад. : А. В. Цьось, С. П. Козіброцький. – Луцьк : РВВ «Вежа» Волин. нац. ун-т ім. Лесі Українки, 2010. – № 2 (10). – С. 17–21.

6. Файдевич В. В. Нормативне забезпечення фізичного виховання студентів вищих навчальних закладів України в 70–80-х роках ХХ століття / В. В. Файдевич, С. П. Козіброцький // Фізичне виховання, спорт і культура здоров'я у сучасному суспільстві : зб. наук. пр. Волин. нац. ун-ту ім. Лесі Українки / уклад. : А. В. Цьось, С. П. Козіброцький. – Луцьк : РВВ «Вежа» Волин. нац. ун-т ім. Лесі Українки, 2011. – № 3 (15). – С. 12–15.

7. Файдевич В. В. Укладання нормативних основ фізичного виховання студентів у післявоєнний період (40–60 рр. ХХ ст.) / В. В. Файдевич // Фізичне виховання, спорт і культура здоров'я у сучасному суспільстві : зб. наук. пр. Волин. нац. ун-ту ім. Лесі Українки / уклад. : А. В. Цьось, С. П. Козіброцький. – Луцьк : РВВ «Вежа» Волин. нац. ун-т ім. Лесі Українки, 2011. – № 2 (14). – С. 16–19.

б) у закордонних періодичних виданнях

8. Faydevych V. The level of physical preparedness of students of higher educational institutions as a prerequisite of modular training / V. Faidevych // Journal of education, Health and Sport : formerly Journal of Health Sciences. – 2015. – Vol. 5, No 6. – P. 87–94.

9. Faydevych V. The methodology of module teaching of physical culture of students / V. Faidevych // Journal of education, Health and Sport : formerly Journal of Health Sciences. – 2015. – Vol. 5, No 12. – P. 377–385.

в) в інших виданнях

10. Файдевич В. В. Відношення студентів ЛДТУ до фізичного виховання / В. В. Файдевич // Сучасні проблеми фізичного виховання і спорту школярів та студентів України : матеріали VIII Всеукр. наук.-практ. конф. – Суми : Ін-т фіз. культ., 2008. – С. 156–161.

11. Файдевич В. В. Формування нормативних основ фізичного виховання студентів / В. В. Файдевич // Сучасні проблеми та теоретико-методичні аспекти реалізації фізичного виховання студентської молоді : тези наук.-практ. конф. – Луцьк : РВВ ЛНТУ, 2011. – С. 41–43.

12. Файдевич В. В. Проблеми здорового способу життя студентської молоді із неповних батьківських сімей / В. В. Файдевич // Фізичне виховання, спорт та здоров'я у сучасному суспільстві : зб. матеріалів II Всеукр. наук.-метод. конф. – Х. : ХНАДУ, 2014. – С. 35–36.

АНОТАЦІЇ

Файдевич В. В. Методика модульного навчання студентів вищих навчальних закладів у процесі фізичного виховання. – Рукопис.

Дисертація на здобуття наукового ступеня кандидата педагогічних наук зі спеціальності 13.00.02 – теорія та методика навчання (фізична культура, основи здоров'я). – Східноєвропейський національний університет імені Лесі Українки, Луцьк, 2016.

У дисертації обґрунтовано методику модульного навчання студентів вищих навчальних закладів у процесі фізичного виховання. Встановлено, що науково обґрунтована методика модульного навчання студентів вищих навчальних закладів у процесі фізичного виховання передбачає взаємодоповнювальні та взаємопов'язані між собою мету, систему завдань, принципів (індивідуалізації та диференціації, модульності, динамічності, дієвості й оперативності, усвідомленої перспективи, гнучкості, паритетності, свідомості і активності, наочності, доступності, систематичності, прогресування тренувальних впливів, циклічності, вікової адекватності тренувальних впливів), засобів навчання (фізичні вправи, ігри, гігієнічні чинники, оздоровчі сили природи), методів навчання (чітко регламентований, частково регламентований, ігровий, змагальний, методи слова, наочні методи), форм навчання (обов'язкові навчальні заняття, самостійні заняття), результатів навчальної діяльності (підвищення інтересу до занять фізичними вправами, покращення фізичної підготовленості та знань, формування рухових

умінь і навичок, активізація самостійної роботи студентів), педагогічний контроль та корекцію навчального процесу. Методика модульного навчання ґрунтується на таких основних положеннях: індивідуалізація засобів і методів навчання, підвищення обсягів та інтенсивності навчальних занять, акцентований розвиток рухових якостей і на їх основі рухових умінь і навичок та інтересу до занять фізичною культурою. Вона розширює простір для творчості викладача, зростає роль комплексного розв'язання завдань.

Важливий момент реалізації модульного навчання студентів у процесі фізичного виховання – конструювання навчального процесу. Конструюючи навчальний матеріал за модулями потрібно орієнтуватися на студентів, групу студентів і кожного студента окремо, їхні потреби, інтереси й уподобання, готовність до роботи і здатність до саморозвитку. Процес конструювання має бути чітко спрямований на досягнення кінцевої мети та гарантоване досягнення кінцевих результатів. Основою орієнтації на кінцеву мету є оперативний зворотний зв'язок.

Ключові слова: модульне навчання, фізичне виховання, студенти, методика.

Файдевич В. В. Методика модульного обучения студентов высших учебных заведений в процессе физического воспитания. – Рукопись.

Диссертация на соискание ученой степени кандидата педагогических наук по специальности 13.00.02 – теория и методика обучения (физическая культура, основы здоровья). – Восточноевропейский национальный университет имени Леси Украинки, Луцк, 2016.

В диссертации обоснована методика модульного обучения студентов высших учебных заведений в процессе физического воспитания. Установлено, что научно обоснованная методика модульного обучения студентов высших учебных заведений в процессе физического воспитания предусматривает взаимодополняющие и взаимосвязанные между собой цель, систему задач, принципов (индивидуализации и дифференциации, модульности, динамичности, эффективности и оперативности, осознанной перспективы, гибкости, паритетности, сознательности и активности, наглядности, доступности, систематичности, прогрессирования тренировочных воздействий, цикличности, возрастной адекватности тренировочных воздействий), средств обучения (физические упражнения, игры, гигиенические факторы, оздоровительные силы природы), методов обучения (четко регламентирован, частично регламентирован, игровой, соревновательный, методы слова, наглядные методы), форм обучения (обязательные учебные занятия, самостоятельные занятия), результатов учебной деятельности (повышение интереса к занятиям физическими упражнениями, улучшение физической подготовленности и знаний, формирование двигательных умений и навыков, активизация самостоятельной работы студентов),

педагогический контроль и коррекцию учебного процесса. Методика модульного обучения базируется на следующих основных положениях: индивидуализация средств и методов обучения, повышение объемов и интенсивности учебных занятий, акцентированное развитие двигательных качеств и на их основе двигательных умений и навыков и интереса в занятиях физической культурой. Она раскрывает пространство для творчества преподавателя, возрастает роль комплексного решения задач.

Важным моментом реализации модульного обучения студентов в процессе физического воспитания является конструирование учебного процесса. Конструируя учебный материал по модулям нужно ориентироваться на студентов, группу студентов и каждого студента в отдельности, их потребности, интересы и предпочтения, готовность к работе и способность к саморазвитию. Процесс конструирования должен быть четко направлен на достижение конечной цели и гарантированное достижение конечных результатов. Основой ориентации на конечную цель является оперативная обратная связь.

Среди предпосылок реализации на практике модульного обучения студентов высших учебных заведений, которые способствуют эффективному усвоению ценностей физической культуры, являются: интерес к различным видам двигательной активности; уровень физической подготовленности; формирование знаний на уровне, который бы позволял студентам самостоятельно организовывать занятия физическими упражнениями; сочетание различных форм физического воспитания в процессе обучения; воспитание позитивного отношения студентов к занятиям физическими упражнениями.

Результаты исследования свидетельствуют, что интерес у студентов к физическому воспитанию невысок. 41,6 % студентов имеют средний уровень интереса к занятиям физической культурой, только 10,3 % – высокий уровень. В то же время в 13,5 % студентов интерес находится на низком и ниже среднего уровня. В 6,7 % студентов интерес к занятиям физической культурой отсутствует, а у 4,8 % студентов вообще сформировалось негативное отношение. Невысокий уровень интереса к занятиям физической культурой объясняется использованием таких методик обучения, в которых ограничено учитываются интересы и предпочтения студентов.

Установлено, что модульное обучение обеспечивает условия для индивидуализации и дифференциации педагогического процесса. Цель модульного обучения – такое изменение организационных основ педагогического процесса в высшей школе, которое обеспечивает существенную его демократизацию, создает условия для реального изменения роли и места студента, превращает его из объекта в субъект процесса обучения, предоставляет педагогическому процессу необходимую гибкость для того, чтобы реализовать принцип индивидуализации обучения.

Апробация разработанной методики модульного обучения в практике физического воспитания показала ее эффективность, что подтверждено повышением интереса студентов к физическому воспитанию, улучшением качества их знаний и повышением физической подготовленности.

Ключевые слова: модульное обучение, физическое воспитание, студенты, методика.

Faydevych V. V. Methodology of modular teaching of students of higher educational establishments in the process of physical education. – Manuscript.

Thesis for obtaining the degree in Pedagogical Sciences under specialty 13.00.02 – theory and methods of teaching (physical education, basics of health). – Lesya Ukrainka Eastern European National University, Lutsk, 2016.

In the thesis it is grounded the methodology of modular teaching of students of higher educational establishments in the process of physical education. It is found out that scientifically grounded methodology of modular teaching of students of higher educational establishments in the process of physical education foresees complementary and interconnected objective, system of tasks, principles (individualization and differentiation, modularity, dynamism, effectiveness and efficiency, realized perspectives, flexibility, parity, consciousness and activity, visualization, accessibility, systematic character, progression of training effects, cyclicity, age adequacy of training influences), means of teaching (physical exercises, games, sanitary factors, health-improving powers of nature), methods of teaching (strictly-regulated, partially-regulated, playing, competitive, verbal methods, individual trainings), forms of teaching (compulsory educational classes, individual classes), results of educational activity (increasing of interest towards physical exercises, improvement of physical preparedness and knowledge, formation of motor abilities and skills, activation of individual work of students), pedagogical control and correction of educational process. Methodology of modular studying is based at the following basic principles: individualization of means and methods of teaching, increasing the volume and intensity of educational classes, stressed development of motor qualities and on their basis of motor abilities and skills and interest to physical culture classes. It reveals scope for creative work of a teacher, increases the role of complex tasks solving.

An important moment of realization of modular teaching of students in the process of physical education is constructing of an educational process. Constructing educational material according to modules it is necessary to focus on students, group of students and each student separately, their needs, interests and likings, readiness to work and ability to self-development. The process of constructing has to be strictly oriented at achieving of the final aim and guaranteed reaching of final results. The basics of orientations at a final aim is active feedback.

Key words: modular teaching, physical education, students, methodology.

Підп. до друку 04.01.2016 р.
Формат $60 \times 84^{1/16}$. Обсяг 0,9 обл.-вид. арк., 0,9 ум. друк. арк. Наклад 100 прим.
Друк – .